

VERKSAMHETSBERÄTTELSE och BOKSLUT 2025

1. Inledning, sammanfattning och särskilda händelser

Inledning och sammanfattning

År 2025 har än en gång tydliggjort hur sårbart kulturarvet är i en värld präglad av växande spänningar. I konfliktzoner som Sydsudan, Gaza, Iran och Ukraina fortsätter kulturarvet att bli ett slagfält – inte bara som fysiska miljöer i riskzonen, utan kulturarv och museer som symboler med stor identitetsskapande och politisk kraft. Förstörelse, plundring och medveten omformning av kulturarv används allt oftare som strategiska verktyg i både väpnade och sociala konflikter. Samtidigt märks en oroande global trend där den professionella integriteten inom museisektorn utmanas. Politisk påverkan på museers innehåll, prioriteringar och ställningstaganden ökar, i såväl USA som på flera håll i Europa och andra delar av världen. Detta skapar nya etiska och institutionella prövningar för museerna och för hela det professionella fält som värnar kulturarvets oberoende och trovärdighet. Mot denna bakgrund blir Svenska ICOM:s uppdrag – att försvara museernas professionella principer och verka för att kulturarvet skyddas, utvecklas och görs tillgängligt – viktigare än någonsin.

Styrelsen har under året fokuserat på fyra områden: att stärka arbetet med etiska frågor, att utveckla samarbetet inom ICOM Nord, att utveckla kommunikationen kring ICOM:s viktigaste frågor samt att förbättra föreningens ekonomi. Intresset för etiska frågor har ökat, vilket märks genom fler förfrågningar om råd och utbildningar. Samarbetet inom ICOM Nord har både fördjupats och stabiliserats. En utvecklad och planerad kommunikation har lett till mer uppmärksamhet både hos medlemmar, media och inom museisektorn. Den ekonomiska situationen har förbättrats under 2025, vilket gjort det möjligt att finansiera prioriterade aktiviteter som stärker internationellt utbyte, etiska principer och föreningens interna och externa kommunikation.

Särskilda händelser

Följande händelser under verksamhetsåret 2025 är värda att särskilt uppmärksammas:

- **Digitalt deltagande i ICOM:s generalkonferens i Dubai**

Den 27:e generalkonferensen för ICOM hölls mellan den 11 och 17 november 2025 i Dubai i Förenade Arabemiraten. Temat för konferensen var The Future of Museums in Rapidly Changing Communities. Svenska ICOM:s styrelse deltog digitalt i de delar av konferensen där detta var möjligt. Valet att delta i sammanhanget men inte på plats gjordes mot bakgrund av den allvarliga situationen gällande mänskliga rättigheter i Förenade Arabemiraten. Styrelsen anser att det är av yttersta vikt att stå upp för de värden som präglar museisektorn – öppenhet, inkludering, respekt för mänskliga rättigheter och yttrandefrihet – värden som också är centrala i ICOM:s etiska regler. Även om generalkonferensen är ett viktigt forum för att diskutera museiprofessionens framtid, valde styrelsen att inte bortse från att världandets lagstiftning och bristande skydd för grundläggande fri- och rättigheter innebar en potentiell säkerhetsrisk för vissa deltagare. Styrelsen valde att förlägga ett

styrelsemöte i Göteborg i anslutning till konferensen för att kunna diskutera konferensens innehåll och teman tillsammans. Responsen från medlemmarna kring detta har i huvudsak varit positiv.

ANCHISE

Svenska ICOM deltog som en av 15 parter i EU-projektet ANCHISE, som utvecklade nya digitala verktyg för att stärka skyddet av kulturarv mot illegal handel i samverkan med EU:s tull- och polismyndigheter samt kulturarvsinstitutioner. Svenska ICOM stod värd för en workshop i Kalmar, på Öland och i Stockholm den 2–4 april 2025, och projektets slutkonferens hölls i Aten den 14–16 januari 2026. Från Svenska ICOM medverkade Helena Westin, Linda Lundberg och Maria Dahlström. Projektet har lett till stärkt samarbete mellan aktörerna och att flera prototyper tagits fram.

ICOM Nord

Det regionala samarbetet ICOM Nord består av de nationella ICOM-kommittéerna från Danmark, Norge, Finland, Island och Sverige. ICOM Nord har under året fortsatt uppbyggnaden av den regionala organisationen som är en prioriterad fråga i ICOM Internationals verksamhet. På generalkonferensen i november valdes de baltiska länderna Estland, Lettland och Litauen in som medlemmar. I maj hölls den första konferensen i ICOM Nord på Nordiska museet i Stockholm.

Museernas vårmöte 2025 Jönköping

Svenska ICOM medverkade vid Sveriges Museers vårmöte i Jönköping i april 2025 med programpunkten ”Med forskning som grund – museipedagogik i utveckling”. Samtalet tog sin utgångspunkt i hur museer kan stärka sin pedagogiska verksamhet genom forskningsanknytning och internationella samarbeten, samt hur forskningsresultat kan omsättas i praktiken för att skapa relevans för besökare och bidra till kritiskt tänkande. Panelen bestod av Bodil Axelsson (Linköpings universitet), Maria Olsson (Tekniska museet), Helena Kuhlefeldt (Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik) och Freja Holmberg (Göteborgs konstmuseum) och modererades av Malin Jogmark och Åsa Marnell från Svenska ICOM. Diskussionen lyfte särskilt behovet av en fördjupad och praktisk samverkan mellan akademi och museer för att utveckla forskningsbaserade museipedagogiska metoder, samt vikten av att det pedagogiska arbetet tydligare lyfts fram som ett strategiskt område i museernas verksamhet.

Vid vårmötet deltog även Nils Harnesk från Svenska ICOM:s styrelse i programpunkten ”Samiskt i samlingarna”, som behandlade samarbete mellan museer och samiska företrädare.

2. Medlemskap

Svenska ICOM:s medlemmar utgörs av institutionella och individuella medlemmar. Den senare gruppen indelas i tre kategorier: professionellt aktiva, studerande och pensionärer. Beräkningsgrunden för medlemsantalet baseras på inbetalda medlemsavgifter för året.

Medlemskategori	2023*	2024**	2025 ***
Institutionella	140	130	141
Individuella, varav:	1 306	1 318	1 538
- <i>Professionellt aktiva</i>	631	589	712
- <i>Studerande</i>	180	229	288
- <i>Pensionärer</i>	495	500	538
SUMMA	1 446	1 318	1 679

*2023 summorna är antalet aktiva medlemmar i registret 23-12-31, i summan ingår både de som har betalat medlemsavgiften för kommande år och de som ännu inte har betalat den.

**2024 summorna är justerade från förra årets verksamhetsberättelse, så att summan är antalet medlemmar som hade betalat medlemsavgift tom 24-12-31

***2025 är antalet medlemmar som betalat medlemsavgiften tom 25-12-31

Svenska ICOM har haft en stadig medlemsbas under många år. Tidigare fanns många medlemmar som inte betalat avgift men som fortfarande stod kvar som aktiva medlemmar. Den faktureringsmetod som idag används leder till att föreningen har betydligt fler betalande medlemmar än tidigare.

Medlemsavgifterna är efter beslutad höjning 2024 enligt nedan.

Institutionella medlemmar Museers omsättning	Medlemsavgift	Antal kort / inst. medlem
< 300 tkr	4 300 kr	3
300 tkr – 1 000 tkr	5 200 kr	4
1 000 tkr – 10 000 tkr	7 200 kr	5
10 000 tkr – 50 000 tkr	10 000 kr	6
50 000 tkr – 100 000 tkr	12 000 kr	7
> 100 000 tkr	15 000 kr	8

Individuella medlemmar	Medlemsavgift	Antal kort/ Individuell medlem
Professionellt aktiva medlemmar	900 kr	1
Studerande	450 kr	1
Pensionär	500 kr	1

Medlems servicen är en viktig del av Svenska ICOM:s verksamhet. Föreningens administration sköts av Föreningshuset som har hand om medlemsregistret, skickar ut medlemskort, årsmärken, svarar på medlemsfrågor med mera. Från januari 2025 har Åsa Marnell varit medlemsansvarig i styrelsen. Kommunikationen mellan Föreningshuset och den centrala administrationen i Paris har utvecklats under året. Leveranstiderna av medlemskort för nya medlemmar har blivit kortare, men vissa problem kvarstår.

3. Styrelse, valberedning och revisorer under 2025

Styrelse

Valberedningen, bestående av Linda Noreen (sammanställande), Anders Wikström och Yael Fried lade fram förslag till styrelse på årsmötet i maj 2025.

Årsmötet i maj 2025 godkände valberedningens förslag till styrelse:

- För omval: Linda Lundberg, ledamot 2025–2026.
- För nyval: Åsa Marnell, ledamot 2025–2028.

Styrelsen har under det gångna året bestått av:

- Helena Westin, avdelningschef Uppsala Konst & Kulturarv, ledamot 2023–2026. (T.f. ordförande december 2024 – maj 2025.)
- Linda Lundberg, avdelningschef Natur & Kulturarv VGR, ledamot 2025–2026
- Christian Penalva, utställningschef Kulturen, ledamot 2023–2026.
- Malin Jogmark, verksamhetsutvecklare Marinmuseum, ledamot 2023–2026.
- Nils Harnesk, chef för samlingsenheten Norrbottens museum, ledamot 2023–2026.
- Karl Lysén, doktorand Stockholms universitet, ledamot 2024–2027.
- Åsa Marnell, museichef Historiska museet Stockholm, ledamot 2025–2028.

Revisorer

Årsmötet i maj 2025 godkände valberedningens förslag till revisorer för 2025–2026:

- För omval: Sara Claesson, chef för Spårvägmuseet.
- För nyval: Mikael Eivergård, enhetschef samlingsenheten Armémuseum.

Valberedningen

På årsmötet i maj 2025 omvaldes, på ett år 2025–2026, sittande valberedning bestående av:

- Linda Noreen, programsamordnare Göteborgs konstmuseum.
- Anders Wikström, museiutvecklare VGR.
- Yael Fried, intendent Statens historiska museer.

Styrelsens arbete under 2025

Årsmötet för verksamhetsåret 2025 hölls digitalt den 5 maj 2025. Årsmötesordförande var Magnus Hagberg, överintendent på Statens historiska museer. Charlotte Ahnlund Berg, utredare på Riksantikvarieämbetet var årsmötessekreterare. I samband med årsmötet föreläste Jonathan Westin, docent i kulturvård och tillförordnad föreståndare för Göteborgs Forskningsinfrastruktur för Digital Humaniora. Jonathan forskar om hur moderna visuella och multisensoriska tekniker kan utmana traditionella sätt att gestalta historia, och skapa större djup och mångfald i hur vi förmedlar vårt gemensamma kulturarv. Han arbetar med den ukrainska kulturarvssektorn och föreläsningen kretsade kring digital dokumentation av Sofiakatedralen i Kiev.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 13 protokollförda styrelsemöten inklusive det konstituerande mötet den 5 maj. 11 möten har varit digitala och två möten var fysiska. Den 14 maj hölls ett heldagsmöte på Livrustkammaren i Stockholm. Den 13–14 november hölls ett tvådagarsmöte i Göteborg; första dagen på Göteborgs Naturhistoriska museum och dag två i en konferenslokal på Hotell Draken. Under dagarna i Göteborg deltog styrelsen digitalt i ICOM:s

generalkonferens samt genomförde ett ordinarie styrelsemöte. Styrelsen hade även en intern utbildningssession om ICOM:s etiska regler.

4. Regionala kommittéer

ICOM Nord

Det regionala samarbetet ICOM Nord består av de nationella ICOM-kommittéerna från Danmark, Norge, Finland, Island och Sverige.

Elina Nygård är Svenska ICOM:s representant i ICOM Nord och adjungeras löpande till styrelsemöten för information om dess verksamheter. Karl Lysén har varit styrelsens suppleant i ICOM Nord under året. Vid flera tillfällen under året har också ordförande deltagit i ICOM Nord's möten.

ICOM Nord har under året fortsatt uppbyggnaden av den regionala organiseringen som är en prioriterad fråga i ICOM Internationals verksamhet. I maj hölls den första konferensen i ICOM Nord, på Nordiska museet i Stockholm. Cirka 50 deltagare från alla nordiska länder samlades i två dagar för att lära känna varandra, dra upp riktlinjer för fortsatt samarbete och fördjupa samtalen om vad som förenar de nordiska ländernas museer och kulturer. Vid generalkonferensen i november utökades ICOM Nord genom att de baltiska länderna – Estland, Lettland och Litauen – invaldes i den regionala kommittén.

ICOM Europe

ICOM Europe, som också är en regional kommitté, har efter konstituerandet av en ny styrelse efter generalkonferensen i november, bjudit in till ett möte i januari, där ordförande deltog.

5. Ekonomi

Efter verksamhetsåret 2024, då föreningen redovisade ett negativt resultat på 49 tkr, har det ekonomiska arbetet under 2025 burit frukt. Den handlingsplan och de rutiner för ekonomisk förvaltning som infördes under 2024 har fortsatt att tillämpas och haft en tydligt positiv effekt på föreningens ekonomi.

Den löpande bevakningen av euro-kursen, som infördes under kvartal 3 2024, har fortsatt under 2025. Föreningen hanterar valutarisken genom en dedikerad valutaficka i euro på banken, vilket möjliggör att euro kan köpas vid gynnsamma tillfällen och att transaktionerna till ICOM International i Paris kan genomföras utan att vara beroende av det rådande kursläget vid betalningstillfället. Valutakursens påverkan på föreningens ekonomi förblir en strukturell utmaning för nationella kommittéer utanför EMU, men tack vare detta mer strategiska förhållningssätt i kombination med en stärkt krona har dess negativa effekter kunnat begränsas.

Noterbart är också att föreningen vid årets slut hade en överbetalning till ICOM Paris om 784 tkr (77 000 EUR) som tillgodoses 2026. Under 2025 fattades beslut om justerade medlemsavgifter, vilket tillsammans med en fortsatt återhållsam kostnadshållning har bidragit till föreningens förbättrade ekonomiska ställning.

Sammanfattningsvis redovisar Svenska ICOM ett positivt resultat på 236 tkr för verksamhetsåret 2025, mot ett budgeterat resultat på 82 tkr, en förbättring om 154 tkr mot budget. Överskottet är delvis avsett att täcka det underskott från föregående år som kvarstår i budgeten men inte i

bokslutet. Därutöver fyller det ackumulerade överskottet flera viktiga funktioner: det bygger upp en ekonomisk buffert för att bättre kunna hantera framtida rörelser i valutakursen, det skapar en reserv för kommande kostsamma projekt, däribland implementeringen av ICOM:s nya etiska regler, samt att det i allmänhet är god föreningspraxis att upprätthålla ett sparad kapital för att säkerställa verksamhetens långsiktiga stabilitet.

Intäkter 2025

Svenska ICOM:s intäkter består huvudsakligen av medlemsavgifter, vilka under 2025 uppgick till 2 423 tkr, en ökning med cirka 393 tkr jämfört med föregående år och 148 tkr över budget. Ökningen är en följd av de justerade avgifterna för institutionellt medlemskap samt ett ökat antal individuella medlemmar. Huvudparten av medlemsavgifterna går vidare till ICOM centralt och finansierar den gemensamma internationella verksamheten.

Svenska ICOM erhöll under 2025 ett bidrag från Kulturrådet om 80 tkr, vilket utgör ett viktigt komplement till medlemsintäkterna. Totala intäkter uppgick till 2 503 tkr.

Kostnader 2025

Föreningens totala kostnader uppgick till 2 316 tkr. Den enskilt största kostnadsposten är avgiften till ICOM Paris, som uppgick till 1 804 tkr. Övriga externa kostnader uppgick till 512 tkr, vilket är lägre än budgeterat på flera poster, bland annat styrelseresor och arrangemang, till följd av fortsatt återhållsam kostnadsförvaltning. Arbetet med kostnadsuppföljning har varit en avgörande faktor för att uppnå årets positiva resultat.

6. Samarbeten och projekt

ANCHISE

Svenska ICOM har som en av 15 parter, medverkat i EU-projektet ANCHISE (Applying New solutions for Cultural Heritage protection by Innovative, Scientific, social and economic Engagement). ICOM har varit en aktiv och drivande part genom hela projektet och Svenska ICOM har tillsammans med ICOM Greece och ICOM Bosnia Herzegovina bland annat bidragit genom att vara värdar för ett flertal av projekts workshops. Projektet har drivits av ett konsortium med femton parter från sju europeiska länder och med medel från EU.

Projektet har syftat till att utveckla nya gemensamma digitala verktyg för aktörer inom EU (tullmyndigheter, polismyndigheter och kulturarvsinstitutioner) i att stärka skydd av kulturarv från illegal handel. Den 2–4 april 2025 hölls en workshop i Kalmar/Öland och Stockholm, där svenska ICOM var värd. Slutkonferensen hölls i Aten 14 – 16 januari 2026. Deltagare från Svenska ICOM var ordförande Helena Westin, styrelseledamot Linda Lundberg samt Maria Dahlström från Världskulturmuseerna.

Projektet har resulterat i ett utvecklat samarbete mellan aktörerna och ett antal prototyper har tagits fram. Den viktigaste slutsatsen från Anchise rör behovet av en helhetslösning där forskning, teknik, polis/tull, museer och marknadsaktörer arbetar ihop för att förstå, förebygga, agera mot och reparera effekterna av illegal handel med kulturarvsföremål. Projektet slår fast att skydd mot plundring måste byggas på fyra sammanlänkande steg: förstå (ekonomi och sociologi kring de illegala nätverken), förebygga (övervakning och lagstiftning), agera (operativa verktyg för tull, polis och museer) och

reparera (repatriering, återuppbyggnad och stöd till samhällen). Under slutseminariet betonade projektet (tillsammans med de andra Horizon projekten Aurora och Enigma) behovet av ett varaktigt nätverk på EU-nivå. I samband med alla dessa aktiviteter har svenska ICOM betonat och lyft vikten av att svenska museer aktivt arbetar med dessa frågor och säkerställer att de inte förvärvar illegala objekt.

ICOM Award for Sustainable Practice in Museums

ICOM International har utlyst en utmärkelse som syftar till att premiera museer som arbetar förebildligt med hållbarhetsfrågor. ArkDes projekt "Reimagining ArkDes" var ett av 25 projekt bland 150 sökande, från hela världen som juryn valde ut för utmärkta museimetoder som bidrar till hållbar utveckling. Urvalet rymmer projekt där principerna för hållbar utveckling integreras i kärnuppdrag, verksamhet och samhällsengagemang, och visar hur kulturinstitutioner bidrar till positiv förändring i samhället. The Barbados Museum & Historical Society vann utmärkelsen ICOM Award for Sustainable Development Practice in Museums för projektet "Shared Island Stories Between Scotland and the Caribbean: Transnational Youth Exchange".

Blue Shield Sweden

Svenska ICOM har varit drivande i bildandet av en svensk Blue Shield-organisation tillsammans med nationella representanter för bibliotek (IFLA), arkiv (ICA) och kulturarvsbyggnader (ICOMOS). Svenska ICOM har en representant i styrelsen: Maria Dahlström från Världskulturmuseerna. Under året har Blue Shield fortsatt uppbyggnaden av den egna verksamheten och organisationen. I september hölls en konferens på temat "Protection of Cultural Heritage in Crisis" med bland annat Blue Shield Internationals ordförande Peter Stone och Olha Sushnikova, chef för M.F. Sumtsov Kharkiv Historical Museum i Ukraina. I det efterföljande panelsamtalet "Vad kan Sverige lära av internationella aktörer – och hur tar vi arbetet vidare här hemma?" deltog bland annat representanter från Kulturdepartementet, Riksantikvarieämbetet och Sveriges Hembygdsförbund, vilket visar på vikten av samarbete mellan olika organisationer i krissituationer. Seminariet spelades in och finns tillgängligt på Blue Shield Sveriges hemsida.

Två av Blue Shields medlemmar deltog under året i ProCultHer-Net 2, ett EU-finansierat samarbetsprojekt inom Union Civil Protection Mechanism (UCPM). Projektet syftar till att stärka skydd av kulturarv, sammanföra aktörer från civilskyddsmyndigheter, kulturinstitutioner, forskningscentra och internationella organisationer. Inom ProCultHer-Net 2 utvecklas

gemensamma metoder, insatsmoduler och utbildningsprogram för att skydda både materiella och immateriella kulturvärden. Blue Shield Sverige verkar inom såväl museisektorn som biblioteks- och arkivsektorn, och är en möjlighet för ICOM:s medlemmar att nå och samarbeta med andra organisationer utanför museisektorn.

Samarbete med aktörer inom museisektorn

Svenska ICOM samarbetar med Riksförbundet Sveriges museer kring utmärkelsen Årets museum. Informationsutbyte och samarbete finns även kring andra frågor av betydelse för den svenska museisektorn.

Under året har ICOM haft möten med bland andra Riksantikvarieämbetet, Kulturdepartementet, Kulturrådet och kulturutskottets ordförande.

Tillsammans med Riksantikvarieämbetet genomförde Svenska ICOM en interaktiv workshop på Folk & Kultur den 6 februari om "Ansvar för framtiden: Etiska dilemman som formar vårt kollektiva minne". Detta skedde tillsammans med Riksantikvarieämbetets museipanel och åhörarna i salen.

Museipaneldeltagarna var: Anna Hadders, intendent/utställningsproducent på Regionmuseet Skåne, Larissa Borck, samlingschef på Östergötlands museum, och Jenny Gillerstedt, utvecklare med inriktning kultur på Uddevalla kommun. Totalt deltog ca 30 personer.

7. Resebidrag

Svenska ICOM delar ut resebidrag två gånger om året för att främja svenskt deltagande i studiebesök, konferenser och nätverksmöten. Syftet är att stödja internationellt erfarenhetsutbyte och engagemang i ICOM:s kommittéer. Under verksamhetsåret uppgick de beviljade resebidragen till medlemmar till 28 000 tkr. Beviljade bidrag har möjliggjort deltagande i konferenser organiserade av ICOM-kommittéer och andra museiorganisationer. Ansvarig i styrelsen är Malin Jogmark.

8. Kommunikation

Svenska ICOM uppdaterar fortlöpande sin webbplats med medlemsbrev, reseberättelser, blogginlägg och annan information. Den mest frekventa och aktuella nyhetsspridningen sker genom Svenska ICOM:s sociala medier där vi delat både särskild information kopplad till Svenska ICOM samt relevanta tips och nyheter. Vi delar också information och inlägg från andra ICOM-kommittéer samt från ICOM centralt. Antalet personer som följer Svenska ICOM på LinkedIn har ökat rejält under året, med 541 fler följare. På Facebook, där vi når flest följare, ligger antalet följare stadigt.

Under året har kommunikationen utvecklats med nyhetsbrev, debattartiklar och flera uttalanden. Vid två tillfällen har medlemmarna fått nyhetsbrev med information om aktuella händelser och frågor från föreningen. Debattartiklar har publicerats i Magasin K och Riksantikvarieämbetets Omvärld och Insikt. Flera av föreningens uttalanden har, förutom att publiceras på de egna kanalerna, plockats upp av andra medier.

Ansvarig för kommunikationsfrågor är Malin Jogmark.

9. Utmärkelsen Årets museum

Varje år delas utmärkelsen Årets museum ut till ett svenskt museum som visat prov på nytänkande och samhällsförankrad verksamhet. Syftet med utmärkelsen är att uppmärksamma utmärkt museiarbete och att inspirera andra museer till nytänkande verksamhet av högsta kvalitet. Årets museum är Riksförbundet Sveriges Museer och Svenska ICOM:s gemensamma pris. Delegat i juryn från Svenska ICOM:s sida för Årets Museum 2025 var Christian Penalva.

Årets museum 2025 blev Tekniska museet i Stockholm. Övriga nominerade var Gustavianum, Uppsala universitets museum i Uppsala och Västmanlands läns museum i Västerås. Priset delades ut under Museernas vårmöte i Jönköping 8 april 2025.

10. Etiska regler och skydd av kulturarv

Processen med revideringen av de etiska reglerna har fortsatt. Styrelsen har med hjälp av en arbetsgrupp med medlemmar vid flera tillfällen lämnat synpunkter på utkast och förslag till ETHCHOM som ansvarar för revideringen. Beslutet om de nya riktlinjerna skulle fattats på ICOM:s generalkonferens i november men är framflyttat till beslut vid Ordinary General Assembly som hålls i Paris i juni 2026.

Statens museer för världskultur och Svenska ICOM har under året fortsatt arbetet med att översätta ICOM:s Röda listor över kulturföremål i fara (Red List of Cultural Objects at Risk). Den röda listan illustrerar kategorier av kulturföremål som är utsatta för illegal handel, så att sådana kan identifieras och beslagtas när de till exempel kommer ut till försäljning. Under verksamhetsåret färdigställdes ytterligare en svensk översättning (Ukraine) och nu finns 11 av totalt 20 listor på svenska.

Den 9 juni 2025 deltog svenska ICOM, genom Linda Lundberg och Nils Harnesk i en konferens på Kulturdepartementet om återförande av samiska mänskliga kvarlevor och samiskt kulturarv. Mötet, som arrangerades i samverkan med berörda myndigheter och representanter för samiska företrädare, fokuserade på erfarenhetsutbyte kring pågående och planerade repatrieringsprocesser samt hur museer och staten kan ta ett stärkt ansvar för urfolks rätt till sitt kulturarv.

I samverkan med Riksantikvarieämbetet och Statens museer för världskultur arrangerade Svenska ICOM ett frukostmöte för svensk antikhandel och SKAF (Sveriges konst- och antikhandlarförening) den 23 januari 2026 där Linda Lundberg presenterade de etiska principerna inom museisektorn och det professionella ansvaret för due diligence och arbete med att säkerställa proveniens.

Uttalanden

Svenska ICOM har under verksamhetsåret gjort flera uttalanden och skrivit debattartiklar med anledning av händelser i omvärlden som påverkar kulturarvet och museiprofessionen. Det har gällt bland annat försäljning av föremål med osäker proveniens i auktionsvärlden, museers självständighet och finansiering i USA, plundring av nationalmuseet i Sudan, med mera. Flera av föreningens uttalanden har, förutom att publiceras på de egna kanalerna, plockats upp av andra medier. (Se också avsnittet om Kommunikation.)

Föredrag och föreläsningar

Linda Lundberg och Nils Harnesk från styrelsen har hållit ett flertal föredrag och föreläsningar kring etiska frågor, bland annat på Samlingsforum 19–20 november 2025 och på Musei- och kulturvetenskap på Uppsala universitet i februari.

Antalet förfrågningar om etiska frågor och om utbildningar eller workshops kring etiska dilemman från medlemsmuseerna har ökat markant under verksamhetsåret. Svenska ICOM har under 2025 hållit 14 utbildningar för medlemsmuseer över hela landet: Marinmuseet Karlskrona, Kulturen Lund, Hallands kulturhistoriska museum, Göteborgs stadsmuseum, Röhsska museet, Kulturförvaltningen VGR, Vitlycke museum, Lödöse museum, Roslagsmuseet, Rörstrands museum, Försvarsmuseum Boden, Statens historiska museer, Konstenheten Skåne och Värmlands museum.

Ärenden

Under året hanterade Svenska ICOM ett antal frågor och ärenden som praktiskt stöd till sina medlemmar. I december 2025 träffade ett flertal medlemmar ur styrelsen ICOM Ukraine under deras besök i Stockholm. Samtal fördes gällande de krigsbrott som Ryssland begår i Ukraina sedan 2014 och som har intensifierats sedan den fullskaliga ryska invasionen 2022. Under besöket genomförde Karl Lysén från styrelsen en mycket uppskattad guidning av Gamla stan i Stockholm.

Linda Lundberg och Nils Harnesk har under 2025 varit styrelsens ansvariga för etiska frågor.

11. Kulturarv utan gränser

Svenska ICOM har varit en av fyra representanter för stiftarna i Stiftelsen Kulturarv utan gränser (KuG). KuG var en oberoende svensk organisation som arbetade för att rädda och vårda materiellt och immateriellt kulturarv hotat av krig, naturkatastrofer, vanskötsel, fattigdom eller politiska och sociala konflikter. Svenska ICOM har utsett två ledamöter till styrelsen. Under 2025 beslutade stiftelsens styrelse i samråd med stiftarna att lägga ner verksamheten och upphäva stiftelsen. Återstående medel har förts över till Maidanmuseet i Kyiv för att avsluta ett gemensamt projekt rörande utveckling av hur krigsbrott mot kulturarvet ska dokumenteras för att säkra lagföring. Projektets grundfinansiering kom från Svenska Institutet men även från Nederländerna bidrog. Vidare har medel överförts till Blue Shield Sverige för en summerande konferens den 5 maj i Stockholm. Med anledning av nedläggningen skrev Svenska ICOM en debattartikel som uppmärksammade frågor kring skydd av kulturarvet som en gemensam angelägenhet i samhället, både nationellt och internationellt. Artikeln publicerades i Magasin K.

12. Slutord

Svenska ICOM:s styrelse tackar för medlemmarnas förtroende att bedriva Svenska ICOM:s verksamhet under 2025.

Svenska ICOM
802013-8817

RESULTATRÄKNING

	Not	2025-01-01 2025-12-31	2024-01-01 2024-12-31
Föreningens intäkter			
Medlemsavgifter		2 423 311	2 029 939
Bidrag	1	80 000	102 000
Övriga rörelseintäkter		38	-1 432
Summa föreningens intäkter		2 503 349	2 130 507
Föreningens kostnader			
Lämnade bidrag, resebidrag	2	-18 000	-22 000
Övriga externa kostnader	3	-445 828	-398 517
Övriga rörelsekostnader, ICOM Paris	4	-1 803 913	-1 759 340
Summa föreningens kostnader		-2 267 741	-2 179 857
Årets resultat		235 608	-49 350

BALANSRÄKNING

	Not	2025-12-31	2024-12-31
TILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Andra kortfristiga fordringar	5	784 140	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		9 606	7 344
Summa kortfristiga fordringar		793 746	7 344
Kassa och bank			
Kassa och bank		1 710 689	2 124 679
Summa kassa och bank		1 710 689	2 124 679
SUMMA TILLGÅNGAR		2 504 435	2 132 023
	Not	2025-12-31	2024-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Eget kapital vid räkenskapsårets början		-82 297	-32 947
Årets resultat		235 608	-49 350
Eget kapital vid räkenskapsårets slut		153 311	-82 297

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		2 606	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 348 518	2 214 320
Summa kortfristiga skulder		2 351 124	2 214 320

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 504 435	2 132 023
---------------------------------------	--	------------------	------------------

Svenska ICOM

802013-8817

NOTER

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag (K2).

Not 1 Bidrag	2025	2024
---------------------	------	------

KUR	80 000	102 000
-----	--------	---------

Not 2 Lämnade bidrag	2025	2024
-----------------------------	------	------

Resebidrag	-18 000	-22 000
------------	---------	---------

Not 3 Övriga externa kostnader	2025	2024
---------------------------------------	------	------

Årets museum tillsammans med Sveriges Museer	-16 442	-16 442
Medlemsservice Föreningshuset	-304 662	-260 419
Styrelsen resor, möten	-65 070	-53 905
Representation och arrangemang	-1 600	-2 285
Redovisningstjänster	-26 067	-34 510
Administration, bank, IT	-28 943	-30 896
Övriga kostnader	-3 045	-61
	-445 828	-398 517

Not 4 Övriga rörelsekostnader	2025	2024
--------------------------------------	------	------

Avgift ICOM Paris	-1 803 913	-1 759 340
-------------------	------------	------------

Not 5 Andra kortfristiga fordringar	2025	2024
--	------	------

Överbetalning ICOM Paris, tillgodo till år 2026	784 140	0
---	---------	---

Stockholm

Helena Westin Ordförande	Karl Lysén Kassör
-----------------------------	----------------------

Linda Lundberg Vice ordförande	Christian Penalva Sekreterare
-----------------------------------	----------------------------------

Malin Jogmark Styrelseledamot	Åsa Marnell Styrelseledamot
----------------------------------	--------------------------------

---

Nils Harnesk
Styrelseledamot

REVISORSPÅTECKNING

Vår revisionsberättelse har lämnats

Mikael Eivergård
Revisor

Sara Claesson
Adjungerad revisor